

א. מאמר לר' אליהו קפשלי.

א"א: המאמר הזה מצאתי בתוך דברים אחרים שונים אשר בכ"ו באנקונא ואחרי ראיתי כי טוב הוא להודיע אותו ברבים בקשתי מאת הרב הגדול מו"ה יצחק רפאל אשכנזי להעתיקו ע"י הסופר הנכבד ר"א מן האדומים ועל ידם השגתי חיש מהר ההעתקה אשר עתה תראה אור בלי שינוי וגרעון.

תקנה שתקננו בעד י"ח בתמוז. להיות יום ששון ושמחה ושלא לומר בו תחנון ושלא ליפול בו על פניהם.

זה היום עשה ה' נגילה ושמחה בו: זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארוממנהו: לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יה:

אודה ה' בכל לבב אשר הפליא חסדיו לי
אשר הציל וגם האציל קהלתי ומקהלי.

תכתב זאת לדור אחרון ועם נבוא יהלל יה אתיא ותמהיא די עבד עמנא אלפא עילאה שפר קדמי להחזיה. לדעת כי בשנת הרצ"ח נפלה מלחמה עצומה בין מלכות וויניציא הרמטה ירום ותנשא מלכותה ובין שולמן סולימאן מלך תונרמא. וכימים ההם שלחו מויניציא בקנדיא"ה את השר המספר הישר והמאושר מישיר זוא"ן מורי"ו לבו כלב הארי ומנו אותו למסדר כולל רצוני לפרויד"דור¹) על המלחמה ועמו יד רמה. מהשכירים הנקראים שולד"די²) לחזק את בדיק העיר ולבנות חומותיה. בימים ההם מהומות רבות על כל יושבי הארץ והארץ היתה תהו ובהו ומדי יום ביומו היו יוצאים הגוים לבנות בחומות ולעסוק בבנינים. מהם לחפור חפירות ולהסיע אבנים. ומהם עושים מגדלים ובשמוני"א גבנונים ומהם מחריבות התפללות והכתבים להוציא קורות ואבנים. ולעשות כל צרכי המלחמה כי על פי הפרויד"דור היתה שומה. גם את היהודים העמיד על משמרותם כדרך יום כה וכדרך יום כה אחת הגה ואחת הגה, הגה לא יגום ולא ישן שומר ישראל וה' נתן את חן העם הזה בעיני הפרויד"דור הנוכר ובעיני הדוקים מיש' אנטוני"ו דמו"לא מוקני ארץ וויניציא ושועיה ואצליה ובעיני החם והישיר מישיר מאר"קו אנטוני"ו טריו"זן הסגן ובעיני היועצים והיו חוסים וחומלים עלינו וישו אלינו חסד וינהגנו בחמלה וברחמים ולא הכבירו עולם עלינו אלא צו לצו צו לקו לקו לקו ועיר שם ועיר שם. ועם

היות שהמון העם וצרי יהודה ובנימין ינמו על שמאל ועל ימין. והיו עויינים את היהודים האמללים. ויתנו אותם כמרגלים ומעלילים אותנו עלילות דברים אשר לא חשבנו ולא דמינו ולא עלתה על לבנו ואכלו קרציהון די יהודיא. מכל מקום השררה יר"ה בחכמתם ובתבונתם ובישרתם לא שמו לב לדבריהם וישליכו אותם מאחרי גופם. ולא הטו את אזנם ולא שמעו ולא שתו על לבם.

ובימים ההם היה קונדוֹשְׁמַאבוֹלוֹ בקהלתנו יע"א חסד בחורים. ונזר החברים בחור כארזים מראהו כלכנון החי"בר שבתי קווי"ן ז"ל בה"כר ליאון הרוסא יצ"ו ונריב וותרן בממונו בכל צרכי הקהל היה ומשתדל בצרכי הצבור באמת ובעויה לא עברו ימים מועטים אחרי הכנסו בשרות הגו' וחלה את חליו אשר מת בו וחיים לרבנן ולכלהו ישראל שבק. יוד ה' היתה אל אליהו וישנם מתניו וירוץ לפני אהב הקהל הקרוש אשר אהב אהבת נפשו אהבת עולם בערב, אהבה רבה בבקר, בבקר בבקר העירותי און לשמוע בלימודים כי עלי שמו הק"ק יצ"ו פניהם ואותי יום יום יירושוני ויפתוני בפייהם ובלשוונם יתחננו לי לקבל עלי השרות הגו' כי ראו שהזמן גרמא והיו צריכים לאיש אמת לצאת ולבא לעבוד עבודתם ולעמוד לפני העדה לשרתם. ועם היות שהיו שנות חרום וידעתי היטב ידעתי שהיה דבר מורה רב ועמל מרובה והוצאת ממון ואולי גם סכנה ומן הדין לא היו יכולין להכריחני להכנס בשרות הגו' כפי התנאים שבינינו. מכל מקום אנכי לא מריתי אחור לא נסוגתי ונעתרתי לבקשתם וכהיהא דפ' כל כתבי דא"ר יוסי מימי לא עברתי על דעת חברי יודע אני שאיני כהן ואם אומרים לי חברי עלה לרוכן אני עולה ע"כ ומעתה הלא דברים ק"ו ומה אם על דעת חברי אין לו לאדם לעבור ק"ו בן ק"ו על דעת קהל קדוש ועיר ואם בישראל. גם את זה לעומת זה עשה האלקים וזכרתי ההיא דפ' השוכר א"ה דרריש התם מאי שנא גבי אברהם דכתיב כן תעשה כאשר דברת ומאי שנא גבי לוז דכתיב ויפצר בם מאד ומשני א"ר אלעזר מכאן שמסרבין לקטן ואין מסרבין לגדול ע"כ ומיניה איכא למילף אם לגדול אין מסרבין לגדולים על אחת כמה וכמה. סוף סוף שני המאמרים היקרים הללו תמכו בידי מזה אחד ומזה אחד קורא אני עליהם יעמדו יחדיו ויהיו ידי אמונה. ולאהבת השי"ת ראשונה ולאהבת הקהל הקדוש באחרונה. הטיתי שכמי לסבול העול הגו'. אמרתי הנני הנני אל הקהל אשר קרא בשמי.

והנם שמעתי הנעלה מהר"ר יודא רוסא וקצת מהנכבדים יצ"ו יעצו שראוי לתת לי שכר מיוחד חוץ מהנהוג לא אביתי שמוע. ובזאת נאותתי להם לעובר חנם אין כסף, אין כסף לאדון זה אבל יש כסף לאדון אחר ומאן ניהו אב הלא הוא אבינו קננו הוא עשנו ויכוננו לתת שכרי אתי ופעלתי לפניו. ומחנוכה הרצ"ח התחלתי ונכנסתי בעובי הקורה. ולא כשיבא מכשורא אלא בכל לבבי ובכל נפשי לא אצלתי את עצמי מכל טורה ועמלי וכל ימי משך המלחמה ארבע שנים כשני שכיר זו על גב זו שררתי בשרות הקונדישטב"לריאה הייתי ביום אכלני חרב וקרח בלילה ותרד שנתו מעלי וכמה ארפתקי דערו עלי ומכלם הצילני ה'. ועם היות שאני לא הייתי ראוי לכל הגדולות והנוראות האלה זכות הרבים וזכות אבותי הקדושים עמדו לי ובכל אשר פניתי הצלחתי נכנסתי לשלום ויצאתי לשלום חסד ואמת נפגשו צדק ושלום נשקו אך אמת ושלום היה בימי אין אליהו בא אלא להשים שלום.

יהי היום מיו בתמוז יום ראשון של שבת היה. ונהה נהי נהיה ובטרם יכיר איש את רעהו וכרוא קרי בחיל מטעם הפרוידידורו שישכימו היהודים מנער ועד זקן כל הקהל מקצה לצאת לחפור בחפירות. כשמוע אליהו וילט פניו באדרתו וצר לי על אודות חילול התענית. והארכת מענית. ורצתי לפני הפרוידישור וענית אלי והתחננתי לפני לרחות את הגזרה ליום מחר ולא אבה שמוע. והנוגשים אצים לאמר כלו מעשיכם כי זיון התוגרמים היה עומד אז מאחרי כותלינו. ועם היות שלחלל התענית הנזכר ולאכל ולשתות בו פשוט היה אצלי יותר מביעתא בכוחא. ואף אלו היה תענית יוה"כ הגדול והנורא תיתי לי אם הייתי מסתפק בו במקום הזה. מכל מקום כי היכי דנימטין שיבא מכשורא לא רציתי לעשותו לבדי עד שעשיתי קיבוץ על זה בכ"ה הגדול.

ויתיצבו פינות כל העם ויסכימו לחלל כל הנשים העושים במלאכה את התענית ולפרוע ביום אחר. ואנחנו חשבנוהו לרעה אלקים חשבה לטובה והקדים רפואה למכה וכדריש לקיש דאמר אין הקביה מכה את ישראל אלא אם כן בורא להם רפואה תחלה שנאמר כרפאי את ישראל ונגלה עון אפרים וכו'. ובתענית הנזכר בבקר בבקר השכימו כל היהודים ויצאו חוץ מהקהל לא נשאו בקהל כי אם הזקנים והנשים והטף. או נסעתי מן המקום שהיו היהודים עובדים שם והלכתי למצוא להם לחם לאכל כי אין הלחם עוד בעיר ובהיותי בשוק שמעתי קול המולה כקול מחנה קול ושוברו עמו נמצאו אנשים מרגלים וירדפו אחריהם ואין ויבקשו בכל העיר ולא מצאו. ויען אחד מצוררי היהודים ויאמר ראיתי אנשים כדמות תוגרמים נכנסים ונחבאים בקהל. כשמוע האנשים ויחר להם מאד ויאמרו איש אל אחיו הראיתם כי יר היהודים עם התוגרמים הלא זה הדבר אשר דברנו מתמול שלשום ואך היהודים מתאנים הם לנו מה אנחנו מחרישים ומצאנו עון.

וירוצו עם עצום ורב כל אנשי העיר והמגרש ורבים מהכפרים כלם אחווי חרב מלומדי מלחמה איש חרבו שלופה בידו ובחמת כחם, המון שיחם ומר רוחם, רצו ונכנסו בקהל. ויקהלו ויאמרו הוציאו האנשים כי לחפור את כל הארץ באו אם אין נפשיכם תחתם למות וכהנה וכהנה רבות עמהם לא תכיל הארץ את דבריהם. כי נתנו את עיניהם בממון היהודים ובבניהם ובכנותיהם, אין פחד אלהים כל מוימותיהם, ושלא לשם שמים היו מתכוננים, אמרו לכו ונכחידם מגוי ושמם לא יזכר עוד.

ובהיותי בשוק מחפש למצוא לחם להוליך ליהודים העניים העושים במלאכה ראוני המון והמו כדוכים עלי ויאמרו לי אתה הדוטור של היהודים אם תבא עמנו והחרים יוציאום אלינו. ואעש גם אני בערמה ועניתי להם כרצונכם כן אעשה כאשר דברתם עלי מחסורכם אל תדאגו כלל ויקחוני עמהם בשמחה וכשהחילותי להכנס בקהל הרימותי קולי ואקרא כל מי שראה המרגלים ולא יודיעני אלי יחרם כל רכושו. והייתי מתקרב אל הנשים ואומר להן בלש קראו בקול גדול ובכו בחווק והניחו להם ויחפשו אל תמנעו מהם דבר. ותצאן כל הנשים בפתי בתיהן מתופפות על לבכיהן ודמעתן על לחיהן בוכות וצועקות לעיניהם אל תשפכו דם נקי אל תגעו בנו כי לא ראינו ולא ידענו מאומה ותהי צעקה גדולה בקהלת קאנדיאה אשר כמות לא נהייתה

ואז נתקיים בקהלתנו בעונותינו הרבים מאמר הנביא ע"ה נשים מבכות את התמוז. והמוז הגוים הזוכרים עשו אבר כנשרים ועלו וכאו בביתנו ובחדרי משכבנו ועל מטנתו ובתנורינו ובמשארותינו לא נשאר מקום שלא בדקו ולא הניחו ארגו שלא פתחו בחורי הבית העליונים ובחורי הבית התחתונים בעד החלונים באו כנגבים והחלו לחטוף ולטרוף קצת מהנכסים ומי יאמר להם מה תעשו. וכראותי ההמוז נמוג וילך והלם וכל עוד שהיה הזמן עובר היו מרבים העם לבא ולהרשיע. אמרתי הנה זאת הרעה מאת ה' מה אוחיל עוד, עוד מלתא בפי וימן ה' אצלי גוי אחד אהובי ועל ידו שלחתי ואמרתי לפריווידידור הושיעה אדוני כי אספוני מים עד נפש ואם אינך ממחר לבא דע כי כלנו מתים וחטאת עמך. והפריווידידור היה נצב על היהודים העושים במלאכה וכאשר בא אליו המגיד כאיש מלחמות העיר קנאה ומהר ורכב על סוסו ויקח עמו גבוריו ושכיריו וירץ לבא בקהל. והיהודים האומללים העושים במלאכה כשמעם המאורע הרע והמר, עורם כתנור נכמר ושערת בשרם נסתמר, כלו בדמעות עיניהם, וירפו ידיהם ורגליהם ויאמרו אם נבא העיר והרעה בעיר, ואם נשאר הנה ויאספו עלינו והכנו והכחיד את שמנו מן הארץ, וינסו לנפשם אחד הנה ואחד הנה במערות ובמנהרות ובמצודות משם צעק לבם אל ה' איש על ביתו ועל בניו ועל בנותיו ותעל שועתם אל האלקים מן העבודה בפשוטו וכמדרשו.

ויהי כבואו הפריווידידור בקהל וימהר המגיד להגיד לי ויצאתי לקראתו חוץ מהקהל בפתח הקהל הסמוך לים ואמרתי אליו אדונינו תיקר נא נפשות היהודים בעיניך סן יבולע כל הקהל ביום הזה. וימהר ויבא בקהל וכראותו כל ההמוז הרב נבהל ונשתומם ויחל וידבר אתם רבות ויאמר אל נא אחי תרעו אל תעשו את הנבלה הזאת אל תרכו תדברו גבוהה גבוהה יצא עתק מפיכם הניחוני ואני אנקום את נקמתכם ואבער קוצים יביניכם, עלי מחסורכם.

נחר גרונו בקוראו ואין מקשיב ואין מאזין גם אין שומע דבריו. ויוסף וידבר אליהם וכמו פתן חרש אטמו אונם משמוע מאנו לשוב. וירא כי לא יכול ויהפוך הכל ויצו ללאמבירדיר שלו ושלפו חרבותיהם. והחלו להכות לקצינים שבחם. ואז נפל פחד הפריווידידור עליהם. והחלו לקחת אפופ"ישין ולצאת ומעט מעט גרשם מהקהל. אז תפשו קצת מן הנשים והזקנים ובפרט שבויים שהביאו בקהלתנו ופדינו אותם ויתעללו במ עלילות ברשע לומר מרגלים אתם ויקריבונו לפני הפריווידידור גם קצת מהם הכו בחרב והיו הדמים שוחתים מעליהם. ובעת ההיא איש כל הישר בעיניו יעשה. וכל ערום יעשה ברעת ולשכך חמת ההמוז הפריווידידור שלחם בבית האסורים. בערב ילין בכי ולבקר רנה ובבקר בבקר פטרם ממאסרם ויקרא להם דרור וחזרו לבתיהם לשלום.

סוף דבר השגחה פרטית היתה שיצאו כל היהודים ביום ההוא חוץ מהקהל בעבודת החסירות הנזכרות שאלו לא היו יוצאים בחוץ בוולת ספק בחורי היהודים ובפרט האלמים והגבורים שלהם לא היו סובלים והיו מתגרים בנזים והיו שולפים גם הם חרבותיהם נגד הגוים כי לכולם היו להם כלי זין בבתיהם. ולהראות גבורתם בנאותם ובשמותם אי אפשר שלא היו מכים שום אחד מן הגוים ואם היו נוגעים חיו

כאחד מהם אפילו בקטן שבהם מיד היו הורגים כל הקהל מן הקצה אל הקצה ולא היה נשאר משונאי ישראל שריר ופליט כי תואנה הם מבקשים. אפס בראותם שבאו בקהל ולא נמצא אדם ליגע בהם ולדבר להם קשות אדרכה באו כנחל שוטף ויחפשו ככל הכתובים כרצונם ואין דובר עליהם דבר והגשים והטף והזקנים הרבו באזניהם תחנונים ובפרס הנשים שפרעו ראשיהן לעיניהם ומדברות רבות באזניהם מדברי הגשים שמשברות לבו של אדם נח רגום ושככה חמתם. וכמאמר החכם עיה ולשון רכה תשבר גרם. וביני ביני בא הפרוידירור וככה להכת שלהבת האש והוציאם מן הקהל בפחי נפש והשיב אחור ימינם ובכן נחה ושקטה קהלתנו פצחו רנה ותהי התשועה גדולה כיום ההוא והודות והלל לה'. לולי ה' שהיה לנו יאמר נא ישראל לולי ה' שהיה לנו בקום עלינו אדם ולא מלך אוי חיים בלעונו בחרות אפס בנו אוי המים שטפונו המים הודונים ברוך ה' שלא נתננו מרף לשניהם. ומאז ראיתי והתבוננתי בנס הגדול הזה אמרתי אני בלבי לאמר אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בשרות הזה אשר אנכי הולך אשתדל בכל מאמצי כחי עם זקני הקהל ונכבדיו קריאי מועד אנשי שם יציו לקבוע חק וזכרון ליום הנזכר ולעשות אותו יום משתה ושמחה לדורות ואמרתי אם זכאי אנא גמירתא למען דעת צדקות ה'. ויהי כאשר תמו ימי המלחמה לעבור ועת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו באו ימי הפקודה באו ימי השלום אין סרץ ואין יוצאת ואין צוחה ברחובתינו. זכרתי ימים מקדם אשר פצו שפתי ודבר פי בצר לי ואמרתי אלכה נא ואשלם את נדרי אשר נדרתי לה' בחבירי' ונתחברתי עם ראשי הקהל יציו ודברתי למעלהם על זה ככל אשר עם לכבי.

כיום השביעי שבת היה בר"ח תמוז שנת אשיה ריה נחוח לה' ואשלח ואקרא בב"ה הגדול את כל הצבא הגבורים, ועשרים וחמשה אנשים ראשים המקודשים מקצינים שבעם קבצתי ואספתי בקבוץ ההוא וסימן לדבר ואני עם רב עד אשר עד כ"ה ברכני ה' וגם בעזרה מבחוץ נאספו מהמון העם רבים עד שנתמלאה העזרה סה לפה. ויתאספו כל זקני הקהל בב"ה שם ישבו כסאות למשפט כסאות לבית דוד שם המורים עם הכהנים שם הבדולה ואבן השוהם שם יתנו צדקות ה' צדקות פרונוג בישראל ויהי בעלות המנחה ויגש אליהו. ואליהו עלה אל ראש הכרמל וישבתי בהיכל הקדש ואען ואומר שמעוני אחי ועמי טוב להודות לה' ולומר לשמו עליון כעל כל אשר גמלנו ה' כרחמי וכרוב חסדיו ולא נהיה מכת המתנכרים בחסד ה' ובנפלאותיו אשר עשה עם קהלתנו ב"ח לתמוז בשנת הרצ"ו כשנכנסו היונים בקהל. וראוי עלינו לעשות זכר ליום הזה ולשמוח בו וכמאמר משיח אלקי יעקב ונעים ומירות ישראל זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו. וכדרך שהיו נוהגים בזמנים הראשונים לאסור להתענות עליהם בימים ידועים אצלם לפי שנעשו להם אז נסים והוא הנקרא בלשון התלמוד מגלת תענית וכנהגה רבות עמי נגד זקני עמי ובעת ההיא הלא ממשל משלים אני נאם ה'.

ובדברי דברי לפניהם ושאנני עלה באזניהם קיימו וקבלו היהודים עליהם.

ויתעמו כל סרכי קהילא קדישא סגניא ואחשרדפניא הדבריא ופחותא לקיימא קיים ולתקמא אסר שמכאן ולהבא מעתה וע', עולם לא יורשה שום אחד בקהלתנו ק'ק

קאנדיא יע"א ליפול בו על פניו ולא לאמר בו תחנה ב"ח לתמוז ויהיה יום ששון ושמחה ולא יורשה אדם להתענות בו למען ידעו דור אחרון בנים יולדו יקומו ויספרו לבניהם חסדי ה' אשר עשה עמנו כיום הזה וישמו הנס על נס ולא ישכח הדבר מפיהם ומפי זרעם אחריהם עוד כל ימי הארץ. וכל שארית הקהל העומדים בעזרה נעזרו גם הם בשם אלהיהם ויען כל העם קול אחד ויאמרו כל הדברים אשר דברתם נעשה.

או ענה הזקן ונשוא פנים הנכ"ד משה דלמיד"גו חשבני יצ"ו ויאמר ששוב ונעים לעשות כל אחד מהרבנים יצ"ו מי כמוך אחד איש כמתנת ידו להזכיר בו נסי ה' וגבורתו לשורר ולומר בו כיום הזה בכנסת ששם מתפלל: ואנכי לא מריתי אחר לא נסוגתי ומהרתי לעשות אותו כיד אלהי הטובה עלי ושררנו בו לאלהינו בכנסתנו הלא הוא כתוב בתנ"ך של הבה"כ הגדול ובחזונית קצת יחידים שהעתיקוהו אנכי לה' אנכי אשריה אומר לה' אלקי ישראל. זה הוא מה שראיתי לכתוב הנה כיתר הסכמות הקהל הקדוש יע"א הנכתבות בספר הלז למען יעמדו ימים רבים.

אמנם שאר הנסים העמוסים והמעשים החרוצים אשר הפליא לעשות עמנו צור מחסנו ומושיענו כל ימי משך המלחמה ובפרט ביום בוא זיון התוגרמים בפרשק"א ויצילו ה' והשכירים שלקחנו עמנו לשמרנו וחומה היו עלינו וכן מה שהפליא לעשות האל עמנו בשתי שנים רצופות שהיו זו אחר זו רעב שומרון ושמרנו צורנו וכלכלנו. לא עובנו ולא נמשנו ברעב פדנו ממות במלחמה מידי חרב גם ההטבות שעשית לנו ולבאים אחרינו מה שלא זכו אבות אבותינו. ומקום הניחו לי להתגדר בהם הלא הם כתובים בקאנפציל"י ריה של השררה יע"א ועל ספר דברי הימים שעשיתי וקראתיו חסדי ה' וחברתי בו גם כן פרקים כמנין אליהו שמי ושם הארכתי לספר כל המאורעות והקורות שמצאנו אחד לאחד למצוא חשבון למען דעת צדקות ה'. יתעלה האל ולו האות השבח והמהלל שהשגיח השגחה פרטית והציג עבדיו ידיריו מפגע ומנגע ומחלל ומרעב ומחרב ומשלל. יתברך סבת הסבות ועלת העלות כי אל דעות ה' ולו נתבנו עלילות.

אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש בתפילתי זו לא אנשל ולא אתנקש בשם שהציל צורנו את קהלתנו מהמאורע הרע הנ"ל כן יציל את קהלתנו ושאר קהלות הקדוש מכל מאורעות רעות לערי עד ולנצח נצחים ויוכנו עם כל ישראל שמחים. ובנין ציון ואפריון. ושם חביון עווז בבנין אריאל בימינו יושע יהודה וישראל כן פדה צור גם לי אל ובעת ההיא יעמוד מיכאל ובו לציון גואל. ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר.

אנכי שלומי אמוני ישראל עובד מאהבה עובד מיראה בכח ואל לחמו נתן מימיו נאמנים. ארבע שנים כשני שכיר זו על גב זו עבדתי שררתי את קהלתנו באמת ובאמונים. וכל שלו ושחיתא לא השתכחתיא בי. בעזרת אלקי האלקים ואדוני האדונים מן התלמידים הקטנים. הרועים כשושנים. אליהו קששאלו הקטן בן לאדוני אבי ורבי האלוף החרי' אלקנה נ"ע מעין הגנים הכותב ב"א תמוז השיא פרשת סלת מנחה כלולה בשמן ושני עשרונים.

אמר אליהו קפשלי הקטן עם היות שבכל הקבוצים הנעשים בקהלתנו יע"א מנהג אבותינו יש"י עמה"ן¹) היה לקבץ שבעה טובי העיר או עשרה למרבה ועל ידם היו עושים מה שחפצים ומה שהיו עושים עשויו ואין דובר אליהם דבר ונודד כנף ופוצה סה ומצפצף וכן נהגתי לעשות בכל הקבוצים המרובים שעשיתי עד הלום בכל צרכי קהלתנו יצ"ו. מכל מקום בנידון הנוכר שרציתי לקבוע הלכה לדורות ולעשות את היום הנוכר יום משתה ושמחה ואסור בתענית ושלא לומר בו תחנה ושלא ליפול על פניהם לא רציתי לעשות הדבר על פי אנשים מועטים עד שקבצתי קהל גדול כיה אנשים במספר כאשר כתבתי גם הקשבתי את שארית העם ועמדו בחוץ בעזרה ועזרה בצרות מצאו מאוד ויענו כל העם יחדו ויאמרו כל אשר דברתם נעשה.

ולא עשיתי כל זה על צד הקרי וההזדמן ולא דבר רק הוא ממני אך בעצם ובראשונה וכוונה מכוונה עשיתי למען תעמוד הסכמתנו ימים רבים. ולא יכול אדם מהנמצאים או הבאים אחרינו לפטור עצמו ממנה בכל מקום ובכל זמן. ואף אם היה כמחול והימן ותהיה יתד במקומו נאמן לפי שאין לתקן שום תקנה אם לא מדעת הקהל כלו או לפחות רובו. וכבר נשאתי ונתתי באמונה על זה בפסק מיוחד על שעשיתי והוכחתי בראיות ברורות ראיות כולן עולות בקנה אחד בריאות וטובות. **צאני** הרוב משועבדים לשבעה טובי העיר ואך אם היו כשבעה רועים ושמנה נסיכי אדם. עוד הוכחתי בפסקי הנוכר כיון שנעשה הדבר בהסכמת כל הקהל או רובו הרי חלה התקנה עליהם ועל זרעם אחריהם ואין להם צד פטור כלל. עוד הוכחתי שם דלאו דוקא כי הכא שביארו הקהל בהדיא שיהא הדבר נוהג לדורות אלא אף אם הסכימו בהם ולא הזכירו הדורות הבאים עדיין חלה התקנה עליהם ועל זרעם אחריהם. עוד בארתי שאף אם לא עמדו הקהל והתקינו כלום אלא שנהגו מנהג קליל בעלמא שי"ח בתמוז יהיה יום משתה ואסור בתענית בניהם הבאים אחריהם חייבים הם להתהלך במנהג אבותיהם משום שמע בני מוסר אביך.

עוד הוכחתי שאף מי שיצא מקהלתנו שצריך לעשות במקום הנמצא כפי התקנה דלעיל ולא מבעיא היכא דדעתו לחזור אלא אף אם אין דעתו לחזור חייב לעשות יום י"ח בתמוז יום משתה ושמחה ושלא לומר בו תחנה כפי התקנה דלעיל. עוד הוכחתי שכיון שאנשי קהלתנו יצ"ו נקטן כגדול כנקלה כנבכר ידעו שמתירים הם בעשיית מלאכה והם החמירו על עצמם ובטלו ממלאכתם אם כן מדינא שוב אין להם החר ואף אם ינחמו בשום זמן וישאלו לחכם להתיר להם אינו רשאי להתירם. ואין צ"ל מהנשים שנראה שנחתיבו מדינא לבטל ממלאכתן כיון שנעשה הנם על ידיהן דפשיטא דאין להתיר להן. הלא ראיותי ומבצר משגב חומותי כתובות באורך בפסקי הנוכר בס"ד ומובטח אני ועומד בכל חכם אמיתי ולומד שיראהו שישמח בדברי וימלא אחרי ויאמר לי יישר.

ה' למען רחמיו הרבים יקיים בנו מקרא דכתיב הנה על ההרים רגלי מבשר משמיע שלום. חגי יהודה חגך שלמי נדריך כי לא יוסף לעבור כך בליעל וכו' כי שב ה' את גאון יעקב כגאון ישראל אמן.

(1) א"א: ר"ת הם רומזים על הפסוק יבא שלום ינוח על משכבו הולך נכחו.

דברים עתיקים

למוכרת שעם היות שכל ההסכמות והגדרים שעשיתי בזמני ושעשו קודמים ממני היו כותבים אותם בהתייכות קלף וחותמים תחתיהם וקני הקהל הקדוש יצו ונכבדיו קריאי מועד אנשי שם וכמאמרם ו"ל אין השמר מתקיים אלא בחותמיו וכי מכל מקום בהסכמה הנוכר שעשינו בעד ח"י בתמוז לא רצו לכתבו ולחתמו לסיבה טובה. אך הסכימו שבחלילות יכתבוהו הסופרים מידי שנה בשנה שהסכמת הקהל היא שי"ח בתמוז יהיה אסור בתענית ושלא לומר בו נפילת אפים ותחנה ויהיה יום ששון ושמחה. ואני כבר כתבתי מה שכתבתי לעיל בענין ההסכמה הנוכר ומלתא דאיגלווי היא ולא משקרי בה אנשי ולכל זמן ועת לכל חסין תחת השמים.

נאום אליהו קפשלי הקטן הכותב בידי.